

**Paulo Ena Malele Ivaluana
KOLINTO (2)
Kauta Kevatai**

Puka Laloana Itelea Luvana

Kolinto vanuanai vaikabasi kauta eta vaikabasi luvata si'avata vaika Paulo kevanai deluva 'eva abiveni kauta eta abiveni devavaia si'asi'a. Koakoa kanania 'eva Paulo ena lalovai lalovai ia akatai 'eva nama vaikana. Ena ula 'eva luva o vaikabasi kanania Kolinto kauta kevatai bevakomoloa, kanaua 'ounai malele kanania eleleia, ia ita belalonama 'udai.

Puka kanania paipana lava'ana'ina laloanai Paulo eta'u luva pasisita umauta vaida eluvata la'asi luva kataua Kolinto kauta evenita makava. Paulo eula ia 'eva kanaua sia beluva koma, beia eta apa, lovo ai mai ia deikaia 'iu'iu 'ounai luva pasisita umauta e'outa. Kolinto kauta luva katania 'uluta be'ika inoku bevamomo'aita mai eta koakoi belalo'udai 'eva lalonama bepupulu.

Melala kanaua'i vaka abiveni kauta Iudeai 'eva eta maui desi'avana. Kanaua 'ounai Paulo vidulu monita vaida evalalo, beabita beda'a bevenita. Kanaua 'ounai Kolinto kauta nuata evakula'ilata, vinaula kanania 'ounai moni vaida beveveni (8 – 9).

Puka to'onai 'eva Paulo ediaka, vaikabasi kauta vaikabasita vaida deda'a devasi'avanala. Ena ula namana 'eva Kolinto kauta vaikabasi vaikabasita kataua leleta sia be'ika.

Puka Iduvuna Namata

a. Lova aku. (1.1 - 11)

b. Paulo mai Dilava ena lo'e kauta Kolintoai. (1.12 – 7.16)

- c. Vidulu davata abiveni kauta Iudeai eta. (8.1 – 9.15)
- d. Paulo veauneke kauba ena siavu. (10.1 – 13.10)
- e. Luva to'ota. (13.11 - 14)

Vanama'ina Luvana.

¹ Lau Paulo Keliso Iesu ena veauneke kau'u Dilava ena ula dainai, mai abiveni ai bo'akalata Timoteo itana malele kanania lai alelea evavasi Dilava ena lo'e kaumui Kolinto vanuanai oi omimia maivaka Dilava ena kau boumuiai Akaia kanona itoina laloanai oi omimia kaumui keyamui.

² Lai ameamea Dilava ita Kamata mai Lovia namana Iesu Keliso eta iulaveni koana mai nua'elu 'eva akamuiai bemimia.

Dilava 'Eva Vakula'ila Boutai Olata.

³ Dilava ekavanama'inala ita eta Lovia namana Iesu Keliso kamana. Ia 'eva vilalo mai vakula'ila lalovaita boutai 'olata Dilavana.

⁴ Emai bavunu boutai ia eta'u emai lalovai evakula'ila, kanaua 'ounai Dilava emai lalovai evakula'ilata vitaitanai valiu debavunu kauta nuata lalovaita lai bavakula'ilata vaka bedaia.

⁵ Olana Keliso eana ana vitaitanai lai vaka melala doutamo anaana, inoku melala doutamo vakula'ila lalovaina emai lai namana e'ao Keliso dainai.

⁶ Lai banaana 'eva oi nuamui ivakula'ilana mai ivamaulimui dainai, lai nuamai bevakula'ila oi vaka nuamui bevakula'ila, 'olana vakula'ila kanaua'i kula'ila oi boabia anaana kataua etai oi bolava 'ini itani lai anaana laloatai alava 'ini boina.

⁷ Emai nuabata namana kevamuiai davana 'eva elava 'ini, 'olana lai aikabasi ita anaana vitaitanai lai mai oi ita sibota nuata bevakula'ilata.

⁸ Bo'akalamai e, lai a'ula Asia kanonai lai abavunu davata oiboikabasita. Lai anaana adavali 'eva nama vaikata mai demekau si'asi'a vaika, lai bamauli 'eva sia lai anuabata vaia.

⁹ Lai sibomai emai lalovai ai aonovaia 'eva 'ani lai aba. Beia kanania epulu 'eva lai sibomai kau-mai ai sia lai babiveni kokonai, 'a ba ai evako'isita 'udai Dilavana sibonamo lai babivenia 'ounai.

¹⁰ Ia eta'u ba si'avana vaika enai evamaulimai mai vaka bevamaulimai. Mai ia lai anuabata venia bevamaulimai 'udai.

¹¹ Oi vaka oi bodulumai emui meamea ai. Inoku meamea doutamo kataua daitai Dilava bevanama'inamai, Inoku kau doutamo betata'u vanama'ina luvata Dilava bevenia lai daimai ai.

*Paulo Ena Lalovai Eva'olua
Davana Eva'edeia.*

¹² Emai apa 'eva kanania nuamai umaunai lai avamomo'aia, emai mauli kanobatai emai vika-dia'a oi itana 'eva mailovena mai maikomolona Dilava enai. Lai kanania lai avavaia 'eva sia kanobata ena aonekai, beia Dilava ena iulaveni koana siavunai.

¹³ Lai oi bovakua mai oi boikabasi davanamo lai alele venimui, a'ula bounai oiboikabasi kave'i.

¹⁴ Oi vali'u sia oi oikabasimai kavei beia lau a'ula oi lai oiboikabasimai kave'i, inoku eta Lovia namana Iesu Keliso ena asi melalanai lai oi bapa vaimui vitaitanai oi lai boapa vaimai.

¹⁵ Lau kanania aikabasia kave'i 'ounai, inoku e'u lalovai avalavala 'eva bavasi 'ana'i kele'emui vanama'ina ivaluana oi boabia.

¹⁶ E'u lalovai ava'olua 'eva bavasi kele'emui vakaia bada'a Makedonia, inoku Makedoniai bamumue 'eva ba'asi kele'emui, vakaia oi botatau oibodulu'u bada'a Iudea.

17 Oi olalovaia e'u lalovai kanaua ava'olua 'eva veaveana avalavala, una? 'O kanobata lalovainai avavaia vakaia melala kaonamoai adiaka "O, 'o" mai "Asi'i, asi'i", una? Asi'i vaika.

18 Dilava 'eva lele ivavukenina kauna, vitaitanai emai luva evasi kele'emui davana 'eva melala kaonamoai "o" mai 'asi'i' sia lai aluvala.

19 Sila, Timoteo mai lau oi viloamuiai lai ailolo vaia kauna Dilava Nakuna Iesu Keliso 'eva melala kaonamoai "o" mai 'asi'i' sia eluvavaia, ia enai 'eva melala bounai luva umauna "o" mo emimia.

20 Olana Keliso 'eva Dilava ena luva 'ana'i boutai evamomo'aita. Kanaua 'ounai Iesu Keliso dainai 'Amen' a'oua Dilava vana ekavanama'inala.

21 Oi mai lai ita Keliso laloanai evalava inita kauna 'eva Dilava. Ia eta'u evasiavuta.

22 Ia ena koa kautai ene'eia 'au 'eva ita ia ena maivaka Idumena Kabukabuna laloatai ene'eiadivo kanaua 'eva bevamaulita koana.

23 Lau Dilava vanai aluluva maivaka ia e'ulalovai eikabasi, asi'i amavaidibamui nuamui asi'i amavanana 'ounai sia avasi Kolinto.

24 Lai oi emui abiveni sia lai ba'ola vaia 'olana emui abiveni ekula'ila, beia lai 'eva oi ita kavinaula ka'ona nuamui ivanama'inana kokonai.

2

1 E'u lalovai avalavala 'eva sia bavasi kele'emui nuamui asi'i amavanana dainai.

2 Olana lau oi nuamui bavaanana koanai dai beko'isi lau bevanama'ina'u? Ia oi mo emui lalovai 'ani ava anaana kaumui katana.

3 Kanaua kokonai malele kanana aleleia, lau bavavasi melalanai oi lau bovanama'ina'u kaumui emui lalovai asi'i amavanana makauna. Olana lau aikabasi kave'i lau balalonama koanai oi boumuiai vaka oi bolalonama.

4 Alele venimui melalanai nua'u eanana maivaka emekau maka'u maiveina, kanaua 'eva sia nuamui bava anaana kokonai beia bavaikabasimui lau oi alalo'au venimui.

*Kele'emuiai Va'eva Devavai Kauta
Eta Va'eva Oibo'oukao.*

5 Kau ka eko'isi banona nuana eva anaanala koanai lau nua'u sia eva ananala ia oi boumuiai nuamui eva anaana vaika. Lau sia baluva pasisi si'asi'a vaika ia kevanai.

6 Kau kanaua ena si'avana tavana oi matomuiai ota'u mekau ovenia 'eva 'ani edaia.

7 Vali'u 'eva ena si'avana oibo'oukao vakaia nuana oi bovakula'ilala, nuana asi'i emavananala si'asi'a vaika makauna.

8 Kanaua 'ounai lau oi anoimui, oi ia oi olalovaia dokadoka koana oibovaikala.

9 Malele kanaua alele venimui 'olana dokadoka 'eva lau baikabasi lele'u oi oda'avai dokadoka melala boutai, 'o asi'i.

10 Oi kau ka ena si'avana oibo'oukao koanai lau vaka ena si'avana ba'oukao. Lau ia ba'oukao dainai ena si'avana a'oukao kanaua 'eva oi daimuiai Keliso vailanai avavaia.

11 Kanaua 'eva Satani asi'i emalebata makauna, 'olana ita 'eva ena vikovo vinaulata 'ani kaikabasita.

Paulo Ena Ula Tito Beikala.

12 Lau ada'a Toloa vanuana Keliso valina nama'ina bailolo vaia koanai dala eluvu lau ua'i Lovia namana ena vinaula bavavaia.

13 Beia e'u lalovai 'eva sia enama'ina 'olana bo'akalata Tito ua'i sia adavalia, kaeno ako kau ua'i kauta kevatai inoku ada'a Makedonia.

*Ita 'Eva Bona Namaina
Keliso Kevanai Easi.*

¹⁴ Beia mo Dilava vanama'ina luvana avenia 'olana Keliso melala boutai eko'isi e'ana'ia vaimai ena mauli kula'ilana laloanai lai amimia, lai Keliso valina nama'ina lai bailolo vaia 'abu itoinai beikabasia itani bona nama'ina epulu odaoda boina.

¹⁵ Lai 'eva bona ka boina Dilava vailanai Keliso kevanai easi kau kataua demauli mai detaule kauta viloatai.

¹⁶ Kau kataua detaule kauta kevatai lai 'eva bona si'avana vaika ba beabia be'asi, kau kataua demauli kauta kevatai lai 'eva bona nama'ina mauli beabia be'asi. Dai edaijala vinaula kanania beyavaia?

¹⁷ Lai 'eva sia vaidia doutamo boita, ia 'eva Dilava ena luva tavatava davanai devaoo, 'a lai 'eva luva umauna lai ailolo vaia mai emai lalovai umautai Dilava vailanai mai Keliso laloanai itani Dilava esinita kauta boina.

3

Luva 'Ana'i Makamakana Ena Vinaula Kauta.

¹ Oi olalovaia lai sibomai apa vaimai 'udai, una? 'O vaidia devavaia boina, vaidia kevatai lai ivanama'inamai maleleta lai baula venita lai ba'abi lai bavavasi kele'emui, 'o oi kevamuiiai ivanama'inamai maleleta lai ba'abi lai bada'a vaidia kevatai? Asi'i vaika.

² Oi 'eva lai emai malele, nuamaiai ileleta kau boutai deikabasi maivaka devakua.

³ Ela'asi kave'i oi 'eva Keliso ena malele, lai abia asi, 'umai sia eleleia ia mauli Dilavana Idumena Kabukabuna ai eleleia, bika'a akanai sia eleleia ia kau nuanai eleleia.

⁴ Lai kanaua avamomo'ai koma 'olana Dilava vailanai kanaua lai avamomo'aia Keliso dainai.

⁵ Lai 'eva sia lai adiaka sibomai emai kula'ilai vinaula kanania lai avavaia, 'a kula'ila kanaua 'eva Dilava kevanai easi.

⁶ Dilava eko'isi luva 'ana'i namana makamakana vinaulana lai bavavaia kautai evaaomai, luva 'ana'i namana makamakana kanania 'eva talavatu pukanai sia ilelena davana ia Idume Kabukabuna ena. Talavatu ilelena davana 'eva ba bevuala be'asi ia Idume Kabukabuna 'eva mauli bevenita.

⁷ Talavatu bika'a akanai eleleta vakaia Mose evenia melalanai Dilava ena nuavi ela'asi Mose vailanai e'ailala, e'ailala si'asi'a vaika 'ounai Isalaela kauta sia deikaia 'udai 'udai, sia edau'a 'ailala kanaua maka'i maka'i etaule. Talavatu kanaua ba easi vaia davana nuavi kanaua boina laloanai easi melalanai,

⁸ Idume Kabukabuna ena vinaula kanaua mauli easi vaia davana nuavina 'eva aboina namana be'ao koma!

⁹ Kau va'eva abutai bene'eadivo vinaulana enuavi koanai kau komolo bevenita vinaulana nuavina 'eva aboina namana be'ao koma!

¹⁰ Nuavi makavana davana enuavi, beiamo nuavi namana makamakana easi davana dainai nuavi kanaua 'eva itani sia enuavi.

¹¹ Dava emia kovo davana 'eva enuavi koanai, nuavi bemia keinikeini davana 'eva aboina namana beao koma!

¹² Emai nuabata kanania dainai lai aluva kula'ila.

¹³ Mose 'eva mukoai vailana e'alavua 'olana Isalaela kauta 'ailala kanaua etaule davana asi'i demaikala ounai. Lai 'eva vinaula kanaua boina sia lai avavaia.

¹⁴ Eta lalovai 'eva de'alavu dokadoka maivaka vali'u melala kanania talavatu ana'ina pukana devakua laloanai ia nuata lalovaita 'eva muko

ka'onamo kanaua'i de'alavuta. Kau ka Keliso ena mauili laloanai bedododo 'eva muko kanaua beda'atau.

¹⁵ Vali'u melala katanai'i Mose ena talavatu bevakua koanai, muko 'eva nuata lalovaita e'alavu do'o mo.

¹⁶ Beia kau ka bemue 'udai bedada'a Lovia namana kevana koanai, muko ia kevanai davana 'ani iabina ovo.

¹⁷ Lovia namana 'eva Idume, inoku Lovia namana idumena a'ia'i 'eva ita talavatu enai ka'avaea.

¹⁸ Ita boutai vailatai muko iluvuna be'ao Lovia namana ena nuavi ita ekavailala itani oleole boina, inoku nuatai Lovia namana idumena evinuala 'eva ita ia vitaitana umaunai ka'ao nuavi namana e'ao davana laloanai. Lovia namana 'eva Idume, ia vinaula kanania evavaia.

4

Lavo Nama'ina Vodu Laloanai Boina.

¹ Dilava ena vilaloai lai vinaula kanania evenimai lai avavaia, kanaua 'ounai lai nuamai sia debadebade.

² Lai vunianai malalai vinaulata lai avavai davata 'ani lai aito'au, lai dede vinaulata sia avavai maivaka Dilava ena luva sia lai a'oua edeana. Ia luva umauna lai a'ouadae kave'i, kanaua'i kau nuata lalovaita umautai beikabasi lai kau a boimai Dilava vailanai.

³ Beia vali nama'ina lai ailolo vaia davana kau etai evuni koanai, ama'i kau kataua mo bebaba kauta kevatai 'eva evuni.

⁴ Satani kanobata kanania dilavana eko'isi sia devamomo'aia kauta nuata lalovaita e'alavuta kokonai, vali nama'ina 'ailalana kanaua Keliso

ena nuaviai evala'asi deikaia davana sia deikala une. Keliso 'eva Dilava vitaitana umauna kauna.

⁵ Lai sibomai valimai sia lai ailolo vaia, beia lai ailolo vaia lai adiaka Iesu Keliso 'eva Lovia namana, maivaka lai 'eva emui da'ala abi kaumai Iesu dainai.

⁶ Dilava eluva ediaka, “Vabuto'o laloanai 'ailala epulu.” Inoku Dilava kanaua eko'isi ena 'ailalai lai nuamai eva'ailalala, Dilava ena nuavi Keliso vailanai evala'asia davana ovona laia'ovo mai lai aikala.

⁷ Lai 'eva vodu boina, nuamai ai lavo nama'ina kanania'i emimia, kanaua etata'u evaikata siavu namana 'eva Dilava kevanai e'asi, ia lai kevamai ai sia e'asi.

⁸ Dala doutamo edeata edeatai lai devabavunumai beia sia lai a'eko, dava doutamo nuamai devabavunuta beia nuamai sia debadebade.

⁹ Doutamo debadu venimai beia Dilava lai sia evikanimai, melala doutamo deakumai deva'ekomai beia sia lai asi'avana.

¹⁰ Kanania boina melala bounai kauanimaiai Iesu ena ba lai avuala, kanaua 'eva Iesu ena mauili lai kauanimaiai emimia davana bela'asi dainai.

¹¹ Lai amimia emai mauili laloanai melala bounai Iesu dainai ba lai availala, kanaua 'eva lai kuanimai kanania bebaba davana koanai Iesu ena mauili bela'asi.

¹² Kanaua kokonai ba 'eva lai nuamaiai evinuala, ia mauili 'eva oi nuamuiiai evinuala.

¹³ Puka kabukabuna kanania eleleia koma, “Lau abiveni 'ounai, aluva.” Abiveni koana ka'onamo kanaua'i, lai vaka abiveni 'ounai, lai aluva.

¹⁴ Lai aikabasi Dilava, eta Lovia namana Iesu ba ai evako'isia Dilavana, betata'u lai vaka Iesu ita

bevako'isimai ka'ona, inoku oi mai lai bevada'ata ia kevanai ekalavadivo.

¹⁵ Dava katania boutai 'eva oi emui nama'ina dainai lai avavai, kanaua 'eva Dilava ena iulaveni koana kau doutamo bedavalita, inoku vanama'ina luvata doutamo Dilava bevenia, vana beabiaisii.

Vamomo'ai Dalanai Kamauli.

¹⁶ Kanaua 'ounai nuamai sia bebadebade. Kauanimai 'eva bebadebade, beia nuamai 'eva melala ka ka laloatai bemakamaka.

¹⁷ Anaana kava'ina kanania vali'u melala kava'inamo lai akoala davana betata'u nuavi namavaikana mai miakeinikeini beabia be'asi, nuavi kanaua 'eva namavaikana vakaia anaana kanania.

¹⁸ Kanaua 'ounai makata 'eva dava kaika davata kevatai sia bemimia ia sia kaika davata eka ikata, 'olana kaika davata 'eva sia bemia dau'a ia sia kaika davata 'eva bemia keinikeini.

5

¹ Kauanita 'eva luma boina, ita kaikabasi eta luma nia'i kanobatai kamia vaia davana besi'avana vutuvutuai luma ka Dilava bevenita, kanaua 'eva kau imatai sia devavaia ia Dilava sibona evavaia lumana bemia keinikeini.

² Ita vali'u kauanita lumana kanania kamia vaia 'eva eanana vaika, eta ula namana 'eva eta luma vutuvutuai davana kanaua mauili kauanina kamavadodoia tubu'a boina.

³ Ita tubu'a kataua eka vadodota koanai, mai'okota sia bedavalita.

⁴ Kanobata lumana kauanita kanania'i kamia vaia do'o laloanai kamekau mai kanana 'eva sia kanobatai kauanita tubu'ana eka vadadaiaovo 'ounai, beia mauili kauanina tubu'ana vutuvutuai

davana eka vadodoia 'ounai, kanaua 'eva mauili kauanina betata'u ba kauanina 'abuna beabia mauili keinikeini kauaninai be'ao.

⁵ Dilava 'eva vinaula kanania ita etai eva'olua, ia eta'u Idume Kabukabuna evenita vinaula kanania vailai bepupulu davana ivamomo'aina.

⁶ Kanaua 'ounai ita melala boutai nuata ekula'ila. Ita kaikabasi kauanita kanania'i kamimia laloanai Lovia namana emimia 'abuna 'eva dau'ai ita etai.

⁷ Ita 'eva abiveni dalanai kamauli, ia sia dava kaikata daitai.

⁸ Ita nuata ekula'ila maivaka eta ula umauna kauanita lumana kanania ekavikania eka da'a Lovia namana ita ekamia.

⁹ Kauanita lumana kanania'i ekamia 'o ekavikania, luvana asi'i, eta ula namana umauna 'eva Lovia namana nuana ekavanama'inala.

¹⁰ Olana ita boutai Keliso ena lavuai namana vailanai ekalavadivo belavuaite, ka ka nama'ina 'o si'avana kauani maulinai kavavai vitaitanai tavana eka abi.

Ivaka'ona Vinaulana Ekavavaia.

¹¹ Lai aikabasi Lovia namana aboina ekamakau vaia koma dainai kau lai avaasiasita. Dilava eikabasimai kave'i, inoku lau avavunenimui oi vaka nuamui umautai kanaua oiboma ikabasimai koma.

¹² Lai 'eva kevamuiyai sibomai ivanama'inamai sia lai ao 'udai, beia lai 'eva oi komolo lai avenimui oi boapavaimai, inoku kau ikaikana mo deapa vaia kauta kataua nuata lalovaitai sia delalovai kave'i kauta eta luva oibovamueta.

¹³ Emai koakoa mai emai lualuva itani bo'o kauta boita koanai u'a 'eva Dilava vana dainai, beia lai akomolo koanai u'a 'eva oi daimuiyai.

¹⁴ Kanaua 'eva Keliso ena lalo'au etau lai eva asiasimai. Lai aikabasi kave'i kau ka'onamo ita boutai daitai eba, kanaua anina ita boutai ia ita kaba.

¹⁵ Keliso kau boutai daitai eba kanaua 'eva vali'u demimia kauta ia sibota eta mauiaia sia bemimia, 'a Keliso ia daitai eba mai eko'isi kauna dainai bemaui.

¹⁶ Kanaua 'ounai vali'u melala kanania vaila eda'ala laloanai lai kau ka kanobata ena lalovai lalovai dalanai sia ba'oua, 'ana'inai Keliso 'eva kanaua lai a'ouia koma beia valiu 'eva kanaua boina sia lai alalovaia.

¹⁷ Kau ka Keliso laloanai emimia koanai, ia 'eva 'ani kau makamakana, mauia 'ana'ina 'ani eda'atau ia 'ani kau makamakanai eao.

¹⁸ Dava katanania boutai 'eva Dilava evavaita. Dilava eta'u ia mai ita vilota evaka'onamo Keliso dainai, inoku vaka'ona vinalana evenita kau eka vuata eka asi ia ena kauai be'ao.

¹⁹ Dilava eta'u Keliso dainai ia mai kanobata kauta vilota evaka'onamo, kau eta si'avana sia evakuta. Inoku vaka'ona luvana kanania evenimai lai baluvala.

²⁰ Kanaua 'ounai lai 'eva Keliso nutunai a'ao, Dilava 'eva lai nutumaiai eluva venimui. Lai Keliso vanai oi lai a'oumui. Oi Dilava itana oi boyaka'onamo.

²¹ Keliso 'eva sia si'avana kauna, 'a ita daitai Dilava eta'u si'avana kaunai eva aoa, inoku ita 'eva Keliso dainai komolo kautai eka ao Dilava vilanai.

6

*Dilava Ena Vinala Kauta 'Eva
Adedua Laoatai Bevapisisi.*

¹ Lai Dilava ita avinaula ka'ona kaumai lai anoimui, Dilava ena iulaveni koana oi oabia davana sia oi bovasi'avanala.

² Olana Dilava eluva ediaka,
 “E'u ula melalana umaunai
 lelemui aika,
 maivaka vamauli melalana umaunai adulumui.”

Isa 49.8

Lau oi a'oumui Dilava ena ula melalana kanaua 'eva vali'u, vamauli melalana kanaua vaka vali'u.

³ Kau ka nuana sia lai avavaia si'asi'a, kau emai vinaula si'asi'a asi'i bemaavaliala ounai.

⁴ Ia vailatai lai sibomai lai avamomo'aimai lai Dilava ena vinaula kaumai dala edeata edeata boutai laloatai, kataua 'o bavunu, anaana, mai adedua laloatai lai avapasisi,

⁵ de'odimai, devavabuto'omai mai matotai delavamaiavu, lai avinaula vunu, sia lai amuinai kavei maivaka vikolo eakumai,

⁶ emai loveai, emai ikabasiai, vapasisiai mai koakoa nama'itai, Idume Kabukabuna kula'ilanai mai kau ilalo'autai kau lai avaikata lai Dilava ena tamu ivuana kaumai.

⁷ Luva umauna lai a'ouadae, mai Dilava ena siavuui lai avinaula. Komolo vinaulata 'eva emai kualii davata imamai aveketa aveketai lai a'abi.

⁸ Vaida vamai deabisi vaida vamai devavai si'asi'a, devabo'omai maivaka dema akumai, beia lai Dilava ena vinaula kaumai lai a'ao. Kau dede kaumai devaomai, beia lai 'eva luva umauna lai aluvavaia.

⁹ Kau sia deikabasimai, beia Dilava eikabasimai. Kau delalovaia lai 'ani aba, beia maulimai lai amimia. De'odi si'amai, beia sia lai aba vaika.

¹⁰ Nuamai deanana beia melala boutai lai alalonama. Ulalu kaumai boina beia kau doutamo

lai avaloviata. Kevamai dava asi'i boina, beia dava boutai 'eva lai emaiiai demimia.

¹¹ Emai kau Kolinto ai kaumui e, dava boutai vailamuiiai lai a'oudae, emai lalovai boutai kevamuiiai avala'asi.

¹² Lai 'eva oi alalomui beia oi 'eva lai sia ololomai.

¹³ Lau oi aluva venimui itani naku'u boita, lai avavai kevamuiiai vitaitatai oi bomavavai kevamaiai, emui lalovai boutai kevamaiai oi bovala'asi.

*Ita 'Eva Mauli Dilavana Ena
Lo'e Kabukabuna.*

¹⁴ Sia deabiveni kauta ita sia oi bovaka'onamo. Komolo mai si'avana aboina bevaka'onamo koma? 'Ailala mai vabuto'o 'eva sia bemia ka'onamo.

¹⁵ Keliso mai Diabolo nuata lalovaita aboina bevaka'onamo koma? Abiveni kauna mai sia eabiveni kauna lalua eta lalovai 'eva ka'onamoai sia bemimia.

¹⁶ Dilava ena lo'e kabukabuna mai kau va'ava'ata lalua 'eva aboina bevaka'onamo koma? Ita 'eva mauli Dilavana ena lo'e kabukabuna. Dilava sibona kanania eluva koma,

“Lau 'eva ia ita lai bamia ka'ona,
maivaka sia bavikanita.

Lau 'eva ia eta Dilavai ba'ao,
ia 'eva lau e'u kauai be'ao.”

Lev 26:12

¹⁷ Kanaua 'ounai Dilava eluva ediaka,

“Oi 'eva ia ovikanita
kevatai oda'atau.

'Obu vinalata sia oi bovavai.
Inoku lau oi babimuidae.

Isa 52.11, Esk 20.34, 41

¹⁸ Lau 'eva oi kamamuiiai ba'ao,

oi 'eva lau naku'u momoluaneta mai 'a'ateta ai
oibo'ao.
Kula'ila boutai Loviana namana,
nia lau e'u luva.”

2Sam 7.14

7

¹ Kanaua 'ounai, e'u lalo'au kaumui boumuiai e, luva 'ana'i kanania kevatai eluvaia dainai, kauanita mai idumeta deva'obuta davata boutai kevatai eka da'atau eta mau'i ekavamakamakata, 'a Dilava ekamakau vaia eta mau'i itoina ia ekavenia eka kabukabu.

Kolinto Lo'e Kauta Paulo Lalona Devanama.

² Nuamuiai emai mia 'abuna oi bovavaia. Lai sia kau ka kevanai va'eva lai avavaia, kau ka ena abiveni sia lai avavaia si'asi'a, maivaka kau ka sia lai alebala ena dava lai a'abi.

³ Luva kanania a'oumui 'eva sia mekau bavenimui dainai. Beia 'ana'inai a'oumui boina, eka mau'i ka'ona 'o eka ba ka'ona beia oi 'eva melala boutai lai nuamaiai oi omimia.

⁴ Lau 'eva oi abimui isi mai apavaimui si'asi'a, kanaua 'ounai emai anaana laloatai nua'u ekula'ila maivaka alalonama siasia vaika.

⁵ Lai Makedonia ai lai ala'asi koanai lamai lai ani kovo, adedua edeata edeata laloatai lai amia, vaida ita lai aviala, nuamai mai makauta lai amia.

⁶ Beia nuata debadebade kauta nuata evakula'ila Dilavana eta'u Tito esinia easi keyamaiai vakaia nuamai evakula'ilata.

⁷ Kanaua 'eva sia ena asi ai mo, ia oi nuana aboina oi ovakula'ilala valina lai aika 'eva nuamai dekula'ila, maivaka oi oula oi boika'u, keva'uai oi ovava'i si'asi'a davanai oi olalo'udai

mai lau dai'uai emui vinaula kula'ila valina e'ou mai koanai e'u lalonama namavaikana eao.

⁸ E'u malele kanaua asinia evasi kevamuiiai davana nuamui eva anaana beia, vali'u lau kanaua sia alalovaia. 'Ana'inai, kena alalovaia 'olana malele kanaua nuamui eva anaana.

⁹ Ia vali'u 'eva lalo'u denanama. Sia nuamai deanana dainai, beia emui nua anaana eta'u evalalomui 'udai dainai alalonama. Oi nuamui deanana 'eva Dilava ena ulai epulu, kanaua 'ounai lai daimaiiai sia si'avana ka oi odavalia.

¹⁰ Nua anaana kanaua Dilava ena ulai epulu davana 'eva kau enalalovai evaedeanala evalalo 'udai vamauli bedavalia, kanaua 'eva sia eka luva vaia. Ia nua anaana kanobata ena ula dainai epupulu davana 'eva ba bevapulua.

¹¹ Nua anaana kanania Dilava ena ulai epulu davana dainai kevamuiiai evapuluta davata oi bolalovaita kave'i. Oi ovinaula kave'i, oi ovamomo'aomui oi 'eva sia maiemui va'eva, va'eva oi obadu vaia, Dilava oi omakau venia, lalo'au iulaveninai oi ovinaula, va'eva oi ovakomolota. Oi 'abu boutai laloatai emui va'eva asi'i davata oi ovala'asita.

¹² Lau alele venimui 'eva sia va'eva evavaia kauna 'o kevanai va'eva epulu kauna dainai, beia Dilava vailanai oi a oi o'imamai koma davana bela'asi dainai alele venimui.

¹³ Kanaua eta'u nuamai evakula'ila kave'i.

Sia kanaua mo, Tito ena lalonama dainai lalo-mai vaka denama si'asi'a vaika 'olana oi oduluia lalona oi ovanama 'ounai.

¹⁴ 'Ana'inai lau Tito vailanai apa vaimui, eva oi lau sia oi ovamalalai'u. Lai a'oumui luvata boutai 'eva luva umauta, vitaitanai oi ovamomo'ai lai Tito vailanai apa vaimui 'eva luva umauna.

¹⁵ Tito ena lalo'au kevamuiai davana 'eva namavaikana, 'olana ia elalovai 'inia oi boumuiai lelana oi oika maivaka oi oabiadae maimakaumui mai mai'ola akumui ita.

¹⁶ E'u lalonama 'eva namavaikana 'olana aik-abasimui kave'i oi emui koakoa denama'ina.

8

Makedonia Ai Abiveni Kauta Mailalonamata Ainama Deveni.

¹ Bo'akalamai e, lai a'ula oi boikabasi Dilava ena iulaveni koana ia ena lo'e kauta Makedonia ai kauta evenita.

² Ia anaana namavaikana laloanai demimia maivaka deulalu vaika, beia mailalonamata ainama doutamo deveveni.

³ Lau oi kevamuiai ia avamomo'aita, dava kevatai davata doutamo deveveni, maivaka sibota eta ulai deveni keini.

⁴ Ia melala doutamo denoimai, ia vaka Dilava ena kau Ielusalemai kauta iduluta vinaulana bevavaia.

⁵ Eta veniveni kanaua 'eva namavaikana lai alalovaia davana dekeinia. Lava'ana'iana 'eva sibota devenita Lovia namana enai be'ao, mai Dilava ena ulai sibota devenita lai emai ai be'ao.

⁶ Kanaua 'ounai Tito lai anoia, ia ani ainama vinaulana kanania viloamuiai emakavala 'ounai, bedulumui beda'amo vinaula kanania oi bovaolea.

⁷ Dava boutai 'eva oi ovavai kavei, emui abiveni ai, emui luvai, emui ikabasiai, emui ula ai, maivaka emui lalo'auai kevamaiai davana. Kanaua 'ounai lai a'ula ainama vinaulana kanania vaka oi bovavai kave'i.

⁸ Lau sia talavatu ka ane'eadivo. Beia e'u ula 'eva vaida eta vidulu aboina kanaua bavala'asia

kevamuiiai vakaia baikabasi oi emui lalo'au 'eva umauna.

⁹ Oi 'ani oikabasi eta Lovia namana Iesu Keliso ena iulaveni koana a enama koma. Ia 'eva lovia kauna, ia oi daimuiiai ulalu kaunai eao, 'olana ena ulaluai oi bevaloviamui.

¹⁰ Lau e'u lalovai vidulu vinaulana kanania enai 'eva kanania boina, oi vikau mulitai dava oi omakavala davana oi bomavaolea 'eva mai emui nama'ina. Vinaula kanania 'eva oi omakavala maivaka oi ovavaia mainuamui itoinai.

¹¹ Kanaua 'ounai vali'u vinaula kanania oibovavaia beda'amo oibovaolea. Imakavana oi oula vaia 'ounai kevamuiiai demimia davata oibovaole.

¹² Oi emui ulai oi boveveni koanai, Dilava betata'u emuiiai demimia davata oibovenia kataua beabitadae, 'a kevamuiiai dava asi'i davata lovata sia be'aku.

¹³ Oi kevamuiiai bemekau vaida kevatai beveavea, kanaua boina koanai ua 'eva sia lau e'u ula. Beia lau a'ula ka ka boutai ekavitaita.

¹⁴ Vali'u melala kanania kele'emui dava doutamo kaumui kele'eta dava asi'i kauta oi boduluta, Inoku oi kevamuii dava asi'i koanai ia eta dava bedouta laloanai oi bedulumui. Inoku boutaina vidulu vitaitamo eka abia.

¹⁵ Puka Kabukabunai 'ani ilelena boina, "Dounamo edoubou kauna ena sia edounamo vaika, vitalua edoubou kauna ena sia vitalua vaika."

Paulo Vinaula Kauta Tito Mai Banona Ita Esinita Deda'a Kolinto.

¹⁶ Dilava vanama'ina luvana avenia, 'olana emai ula lai badulumui davana vitaitana Tito vaka eula.

¹⁷ Emai noinoi ia bevasi kevamuiiai noinoina eabiadae. Sia emai noinoi mo dainai, ia sibona vaka eula vaika bevasi kele'emui.

18 Bo'akalata ka lai asinia Tito ita devavasi, ia 'eva vali nama'ina eilolo vaia dainai Dilava ena lo'e kauta boutai devanama'inala kauna.

19 Sia kanaua mo dainai, ia 'eva Dilava ena lo'e kauta deta'u deabia isi lai bebanomai mai bedulumai, itana eta lalo'au ainama monina kanania lai babia bada'a Ielusalema. Kanaua 'eva Lovia namana nuavina dainai mai vidulu vinalana lai bavala'asia ita eta ula 'eva eka vidulu.

20 Lai a'imamai kave'i 'olana lai lalo'au ainamana monina namavaikana kanania lai ba'imala laloanai kau ka va'eva ka asi'i emadavalia inoku asi'i emaluva si'asi'a 'ounai.

21 Lai aula vinala nama'ina mai komolona lai bavavaia sia Lovia namana mo vailanai ia kau vailatai vaka.

22 Vaka bo'akalata edeana ka vaka lai asinia itana devavasi, melala doutamo lai avakova eva lai aikala ia 'eva ena ulai evidulu. Vali'u ia 'ani eikabasimui kave'i laloanai eula vaika bevidulu.

23 Tito 'eva lau bano'u lai avinala ka'ona oi idulumui. Mai bo'akalata kataua ia itana devavasi kauta 'eva Dilava ena lo'e kauta deabita isi kauta Keliso ena nuavi bevala'asi 'ounai.

24 Kanaua 'ounai emui lalo'au koana oi bovaikata, Inoku Dilava ena lo'e kauta boutai bevamomo'aia maivaka beikabasi oi lai apa vaimui 'eva ekomolo.

9

Veniveni Vinalana Oibovavaia Dilava Ena Kau Iduluta.

1 Dilava ena lo'e kauta kabukabuta Iudeai kataua iduluta vinalana valina malelena balele venimui 'eva sia a'ula.

2 Olana lau aikabasi oi o'ula oi bovidulu, 'ounai abiveni kauta Makedoniai kataua vailatai apa vaimui, aluva adiaka, "Akaia kauta 'eva 'ani

vikau mulitai deva'olu beveveni.” Emui veniveni kula'ilana kanaua eta'u eva asiasita beveveni.

³ Vali'u bo'akalata katania asinita devavasi 'olana 'eva lai apa vaimui kanaua anina asi'i ema asi'i ounai. Ia lau a'oumui vitaitanai emui veniveni davana kanaua oi bova'olua.

⁴ Bema Makedonia kauta vaida ita lai bavavasi inoku beikamui sia oi ova'olu koanai, sia oi mo bomalalai, lai apa vaimui kanaua dainai lai bama-malalai si'asi'a.

⁵ Kanaua 'ounai lau alalovaia benama'ina bo'akalata katania banoita be'ana'ia bevasi kele'emui emui ainama davana oi o'ouia 'ana'i kanaua oi bova'olua. Inoku lai bala'asi koanai vidulu davana 'eva ani e'olu, kanaua betata'u bavaikata oi oveni 'eva mainuamui bounai, ia sia vasiasi dainai.

⁶ Oi bolalovai kave'i, kea vitalua mo bevavado kauna iani vitalua mo be'uaisi, 'a kea doutamo bevavado kauna iani doutamo be'uaisi.

⁷ Oi ka ka sibomui emui ula vitaitanai oi boveveni, ia sia mailaloto'ato'a mui 'o vasiasi 'ounai oi boveveni. 'Olana Dilava 'eva kau nuana medianai eveveni kauna elalo'au venia.

⁸ Dilava enai edaia ena ainama koana bevenimui 'eva bevenimui keini, inoku melala boutai dava nama'ita emuai 'eva bedouta, inoku oi emui vidulu vinaulata namaita doutamo oibovavai.

⁹ Puka Kabukabunai ilelena ediaka,
 “Ia eta'u dava nama'ita
 doutamo ulalu kauta evenita nuana nama'inai,
 ena vinaula
 komolo 'eva bemia keinikeini.”

Sal 112.9

¹⁰ Dilava eta'u vinaula kauna kea evenia mai iani evenia Dilavana betata'u kea doutamo bevenimui

oi bovavado, bevakubuta, emui vinaula nama'ita vuata doutamo bevapuluta.

¹¹ Ia oi kevamuiyai dava boutai doutamoai bevaoo vakaia melala boutai oi boveveni. Inoku emui ainama davata lai babita bada'a kevata koanai kau doutamo Dilava enai vanama'ina luvana beluvala.

¹² Veniveni vinaulana kanania oi ovavaia 'eva Dilava ena kau kabukabuta iduluta vinaulana mo sia evavaia, 'a vinaula kanania betata'u kau doutamo vaka vanama'ina luvana Dilava bevenia.

¹³ Emui veniveni vinaulana kanania eta'u Keliso valina nama'ina oi o'ouiadae mai vinaula oi ovavaia davana evamomo'aia, maivaka emui ainama vinaulana ia etai mai kau boutai etai davana evamomo'aia, kanaua 'ounai kau Dilava bevanama'inala.

¹⁴ Bemeamea oi akamuiyai koanai, kevamui ai belalovai si'asi'a 'olana Dilava ena iulaveni koana namavaikana oi emuiyai 'ounai.

¹⁵ Vanama'ina luvana Dilava ekavenia ena ainama namavaikana kevatai davana dainai, ainama kanaua valina luvai eka luvala kave'i 'eva sia bedaia.

10

Paulo Ena Vinaula Eani Si'asi'a Vaia.

¹ Kau vaida dediaka lau oi kevamuiyai amimia 'eva amia mamedu mamedu, 'a adada'a dau'ai koanai akula'ila. Lau Paulo sibo'u Keliso nuana nama'inai mai ena lalo'au ai anoimui,

² kau luvamai deluva dediaka kanobata ena dalai lai amaui dekoma kauta kevatai baluva pasisi, beia lau oi anoimui emui koakoa ai oi

bokomolo, bavasi kevamui'ai koanai asi'i amaluva pasisi.

³ Kanobata kanania laloanai kamimia beia ita 'eva kanobata kauta dekuali dalanai sia kakuali.

⁴ Eta kualo davata 'eva sia kanobata ena kualo davata boita, beia Dilava ena kualo davata kula'ilata. Kataua diabololo eta mia abuta pasisita vaka beakuta mukamuka.

⁵ Ita kau eta lalovai dedeta mai apa davata kataua Dilava ikabasina dalana de'alavua davata kakuta mukamuka, kau nuata lalovaita boutai kavuata ka'asi Keliso lelana beda'avai.

⁶ Oi boumui'ai Keliso lelana 'ani oi oda'avai palu kave'i koanai, lai bava'olu lelana sia deda'avai kauta kataua mekau lai bavakoata.

⁷ Oi 'eva dava mulitamo oi o'ika. Kau ka elalovaia ia Keliso ena kau koanai, ia sibona belalovai kave'i 'ana'i, 'olana lai vaka Keliso ena kau ia boina.

⁸ Lovia namana siavu evenimai 'eva emui maui lai bavakula'ilata, ia sia lai bavasi'avanata, kanaua 'ounai siavu kanaua apa vaia vaika 'o dava, beiamo kanaua 'eva sia amalalai vaia.

⁹ Lau sia a'ula oi bolalovaia bodiaka bavamaumui 'ounai malele katania aleleta.

¹⁰ Kau vaida dediaka, "Paulo ena malele luvata 'eva demekau maivaka dekula'ila, beia ia sibona umauna e'asi kevata 'eva ebadebade mai ena luva vaka 'eva mamedu mameduta anita asi'i."

¹¹ Kau kanania deluluva koma kauta belalovai kave'i, malele laloatai dava lai alelele davata mai lai umaumai lai bavavasi kevamui'ai koanai dava lai bavavai davata 'eva vitaitamo sia dedeana.

¹² Lai sia a'ula kau kataua sibota deabitaisi kauta ita lai bavaitaita. Ia 'eva aonekata asi'i. Ia sibota viloatai eta koakoa sibota devakovo.

13 Beia lai emai apa 'eva sia bekeini vaika, ia Dilava vinaula evenimai lai bavavaia vinaulana 'abunaimo bemimia, oi vaka vinaula kanaua laloanai oi okula'ila.

14 Lai emai apa 'eva sia ekeini vaika, Keliso valina nama'ina lai avasi vaia makava kevamuiiai 'ounai, emai apa 'abuna sia lai bavikania.

15 Kanaua 'ounai Dilava emai vinaula 'abuna e'ouia davana avekenai kau vaida vinaula vitaitana devavaia vinaulana sia lai apa vaia. Beia lai emai ula namana 'eva oi emui abiveni namana be'ao vakaia lai emai vinaula Dilava kevamuiiai e'ouia vinaulana vaka namana be'ao.

16 Kanaua 'ounai lai 'eva vali nama'ina lai bailolo vaia dau'a kanobatata vaidai ua'i sia kau ka eilolo kovo 'abuta kauta kevatai. 'Olana kau ka ena vinaula 'abunai vinaula 'ani evavaia vinaulana sia lai bapa vaia.

17 Puka Kabukabunai 'ani ilelena boina,
 “Dai e'ula be'apa 'eva
 Lovia namana dava evavaia davana beapa vaia.”

Ier 9.24

18 Olana kau ka sibona nama'inana e'oua kauna Lovia namana ia sia eabiadae, beia Lovia namana ia sibona kau evamomo'aia enama'ina kauna eabiadae.

11

Paulo Mai Veaneke Kauta Dedeta.

1 Lau a'ula 'eva oi boika'uvadai, kena abobo'o, beia oi bovapasisi.

2 Lau 'eva oi amama venimui, itani Dilava emama venimui boina. Oi 'eva vato makamaka boina, aluva makava venimui kau ka'onamo oi boadavala, kanaua 'eva Keliso.

³ Beia lau nua'u ebavunu, 'olana kau'asi eta'u Eva elebaia eva akuleala vitaitanai oi vaka lalovai si'avata vaika betata'u nuamui beva akuleata Keliso ikukudivo venina dalana asi'i oi omavikania.

⁴ Olana kau ka e'asi sia Iesu lai ailolo vaia kauna ia Iesu edeana ka eilolo vaia kauna sia oi o'alavua ia oi oabiadae mailalonamamui, maivaka Idume Kabukabuna mai vali nama'ina kevamaiai oi oika valita sia oi oabidae beia idume edeana mai vali edeana eilolo vaita davata oi oabitadae.

⁵ Lau alalovaia veauneke kauta namata kanaua deko kauta devavasi kele'emui 'eva sia denama'ina vaika vakaia lau.

⁶ Beiamo, ama'i luvaluvai 'eva sia edai'u, ia aoneka ai 'eva edai'u, kanania 'eva melala boutai mai dala boutai laloatai lai avala'asi kave'i keva-mui.

⁷ Dilava valina nama'ina kevamui ai ailolo vaia 'eva tava'u sia akakavu, koa kanaua'i sibo'u avakiki'u oi babimui isi ounai. Inoku kanaua 'eva avavai si'asi'a, una?

⁸ Lau oi viloamui ai avinaula laloanai, Dilava ena lo'e kauta vaida vanua edeanai kauta dedulu'u, lau 'eva kevatai moni abi 'avaea, moni kanaua'i oi badulumui 'ounai.

⁹ Lau kevamui ai amia laloanai moniai oi bomadulu'u dainai sia avabavunumui, bo'akalata Makedoniai deasi 'eva dava aula veni davata boutai deveni'u. Itani makavana melalatai mai vaila melalatai, maivaka lau 'eva sia bavabavunumui kovo.

¹⁰ Keliso luvana umauna nua'uai emimia davana aluvata, lau e'u apa kanania 'eva Akaia itoina laloanai sia kau ka be'alavua.

¹¹ Sia alalo'au venimui 'ounai kanania aluva koma, una? Asi'i. Dilava eikabasi alalo'au venimui.

¹² Lau vali'u tava sia akavua davana vinalana bavavaia do'o inoku veauneke kauta kanania deko kauta vaida eta apa luvana deluvaia dedi-aka, "Ia 'eva ita itana dala ka'onamoai kavinaula," kanaua ba'alavua dainai.

¹³ 'Olana kau kataua 'eva sia veauneke kauta umauta, ia 'eva veauneke kauta dedeta, eta vinalai 'eva dededede, maivaka ikata devaedeana itani Keliso ena veauneke kauta boita.

¹⁴ Sia eka makalea, 'olana Satani vaka sibona ikana evaedeai itani 'ailala aneluna boina.

¹⁵ Kanaua 'ounai ena veauneke kauta ikata bevaedeana itani komolo vinalana devavaia kauta boita 'eva kevatai sia epasisi. Muliai 'eva eta koakoa si'avata vaika tavata vitaitata be'abi.

Paulo Ena Anaana Veauneke Vinalana Laloanai.

¹⁶ Aluva udai, sia kau ka belalovaia lau 'eva bo'o kau'u. Beia kanaua oi bolalovaia koma koanai, oabi'udae itani bo'o kau'u boina inoku lau e'u apa kena bekiki.

¹⁷ Lau dava luvana aluvala davana Lovia namana kevanai sia easi, apa luvaluvanai aluluva 'eva itani bo'o kauna ka boina.

¹⁸ Beia kau doutamo 'eva kanobatai dava dava devavai davata deapa vaita, inoku lau vaka kanaua bakoma.

¹⁹ Oi sibomui oi olalovaia oi okomolo si'asi'a vaika, kanaua 'ounai bo'o kauta 'eva oi oabitadae.

²⁰ Oi kau ka esinimuilao esinimuimai, elebami, 'o evabo'omui, kevamui ai eva namala, 'o vailamui epipi'a 'eva oi oabiadae.

²¹ Lau 'eva sia kanaua avavai koma. Oi olalovaia lau abadebade 'ounai kanaua sia avavaia, 'o kanaua sia avavaia davana bamalalai vaia, una?

Beia kau ka dava ka beapavaia koanai, (lau aluvaluva 'eva bo'o kauna boina) lau vaka ba'apa ia boina.

²² Ia 'Ebelu kauta, lau vaka 'Ebelu kau'u. Ia Isalaela kauta, lau vaka Isalaela kau'u. Ia Abela'amo 'ava'avana, lau vaka Abela'amo 'ava'avana.

²³ Ia Keliso ena da'ala abi kauta, una? (Lau aluvaluva 'eva itani bo'o kauna ka,) beia lau 'eva da'ala abi kau'u nama'i'u vakaia ia. Lau 'eva avin-aula kula'ila vaika, melala doutamo avabuto'o, de'odi si'a'u, maivaka melala doutamo kevaimo bemavaba'u.

²⁴ Melala ima Iuda kauta i'odi mekauta boutai koinavui kalavanika (39) deveni'u.

²⁵ Melala koi Loma kauta auai de'odi'u, maivaka melala ka'onamo bika'a ai deaku'u. Melala koi aele'au asita deuku, viloatai ka 'eva boni ka'onamo itoina 'atu laloanai avule.

²⁶ E'u da'a to'ato'a doutamo laloatai lau 'eva si'avana doutamo abu katania'i adavali, nutu abaka etai, vinoa kauta kevatai, sibo'u e'u pulu kauta mai pulu edea kauta etai, si'avana vaida 'eva vanua namata laloatai, kano'akutai mai 'atubatai adavali, dedeai devikadi'a'a'u kauta etai vaka si'avana adavali.

²⁷ Lau 'eva avinacula mai abavunu, melala doutamo sia amuinai, vikolo eaku'u maivaka ato'u elada, melala doutamo iani keva'u asi'i, e'u muinai abuna asi'i maivaka tubu'a'u asi'i.

²⁸ Sia kataua mo, beia melala doutamo Dilava ena lo'e kauta 'abu edeata edeatai demimia kauta i'imata daitai nua'u ebavunu.

²⁹ Kau ka ebadebade koanai lau vaka abadebade, kau ka si'avana laloanai devadodoa koanai lau nua'u e'ava.

³⁰ Lau ba'apa koanai, dava kataua lau e'u bade-bade devala'asia davata bapa vai.

³¹ Dilava eikabasi lau sia adedede. Ia 'eva Dilava ita eta Lovia namana Iesu Keliso Kamana, Ia vana ekavanama'inala keinikeini.

³² Lau Damaseko ai amia koanai lovia 'olana vana Aleta ena Kavana kauna eta'u 'ima'ima kauta vanua namana nutualana aunai ene'etadivo belio'u.

³³ Beia bo'akalata vaidā deta'u aleka ka laloanai deuda'u lani elavivia dodo nutualana 'ilenai deva'ovu'u, ia kevanai aveau ovo.

12

Paulo Ena Makakeini.

¹ Apa 'eva sia dava ka nama'ina evapulua, beia lau 'eva ba'apa mo. Vali'u Lovia namana dava vaidā enoleai mai evaika'u davata luvata baluluva.

² Vikau 'oukavani (14) deda'a laloanai lau Keliso ena kau ka aikabasia kauna deabia isi devuaia deda'a vutuvutu ivakoina davana laloanai. (Lau sia aikabasi, kanania 'eva kau kauaninai eda'a 'o idumenai eda'a, Dilava mo sibona eikabasi.)

³ Aluva 'udai, kau kanania 'eva deabia isi deda'a Paladaiso laloanai. (Lau sia aikabasia, kanania 'eva kauaniai eda'a 'o idumenai eda'a, Dilava mo sibona eikabasia.)

⁴ Vaka ua'i luva vaidā kau nututai bemaluva sia bemadaita, mai dava kataua valita kau sia beluvavai davata 'uluta eika.

⁵ Lau kau kanania boina kauna bapavaia, ia lau sibo'u sia bapa vai'u, mai dava kataua e'u badebade deva la'asia davatamo bapavai.

⁶ Lau bamaula bama apa koanai, lau 'eva sia bo'o kau'uai bamaao 'olana lau 'eva luva umauna

bamaluvata. Beia lau sia ba'apa, 'olana lau sia a'ula oi ka lau dava avavai oi oika'u mai aluva luvata 'uluta oi oika daitai asi'i oi omadiaka lau 'eva namavaika'u.

Paulo Sia Be'apa.

⁷ Dava nama'ita vaika aikata daitai asi'i ama apa si'asi'a 'ounai Dilava kauani'uai anaana namana ka evapulua be'alavu'u, Satani 'eva anaana kanania laloanai evinuala beva'eko'u maivaka be'alavu'u sia ba'apa.

⁸ Melala koj ameamea Lovia namana anoia anaana kanania keva'uai davana beabia ovo.

⁹ Beia Lovia namana e'ou'u ediaka, "E'u iulaveni koana mo bavenimu, 'olana oni obadebade koanai e'u siavu 'eva namavaikana e'ao." Kanaua 'ounai e'u badebade abutai a'apa 'eva lalo'u denamavaika, 'olana Keliso ena siavuai be'alavu'u dainai.

¹⁰ Keliso dainai lau abadebade, luva si'avata vaika aka'uai deluvavai, deva anaana'u, debadu veni'u maivaka deva adedua'u laloatai 'eva lalo'u denanama. 'Olana lau abadebade koanai lau 'eva akula'ila vaika.

*Paulo Ena Lalovai Namana
Kolinto Kauta Kevatai.*

¹¹ Oi ovasiasi'u 'ounai lau e'u koakoa 'eva itani bo'o boina. Oi 'eva lau dai'uai vali nama'ina oi bomaluvata kaumui. Ia ama'i sia maie'u nama'ina, beia emui veauneke kauta namata kanania deko kauta kataua lau aka'uai sia dekeini.

¹² Lau viloamuiai amia koanai nua'u avapasisia, koa edeata edeata mai vatabulovo vinalata mai siavu koata avavai davata deta'u devamomo'ai'u lau 'eva Keliso ena veauneke kau'u ka.

¹³ Dilava ena lo'e kauta 'abu edeata edeatai demimia kauta kevatai vinala avavai vinalata

vitaitata mo oi kevamui'ai avavai. Beia oi keva-
mui'ai 'eva tava'u sia akakavu. Kanaua 'eva avavai
si'asi'a koanai, e'u si'avana o'oukao.

¹⁴ Valiu kanania 'eva melala ivakoina lau
ava'olu bavasi baikamui, maivaka lau 'eva sia
bavamekaumui. 'Olana lau 'eva oi mo aula
venimui, ia emui lavo sia aula veni. Mai melo
'eva kamata mai sinata eta dava sia beva'olu,
beia kama mai sina 'eva betata'u melo eta dava
beva'olu.

¹⁵ Kanaua 'ounai lau 'eva mai lalonama'u e'u
dava boutai bavenimui mai lau sibou vaka
baveni vai'u oi idulumui dainai. Alalo'au venimui
vaika 'ounai emui lalo'au bekiki keva'uai, una?
Asi'i, sia kanaua bekoma.

¹⁶ Oi boumui'ai oi oikabasi, ua 'eva lau sia mekau
avenimui, beia kau vaida dediaka lau 'eva ava
akuleamui dedeai alebamui.

¹⁷ A alebamui koma? Asinita kauta kevatai
alebamui emui dava abita, una? Asi'i, oi oikabasia
lau kanaua sia avavaia.

¹⁸ Lau Tito asinia evasi kele'emui koanai
bo'akalata ka vaka asinia lalua devasi, 'eva
Tito elebamui emui dava eabi, una? Asi'i, Tito
mai lau lai lalua 'eva nuamai ka'onamoai lai
avinula maivaka dala ka'onamoai lai adada'a.

¹⁹ Oi ama'i olalovaia melala boutai lai 'eva si-
bomai emai komolo dalana kevamui'ai lai akavua,
una? Asi'i. Dilava vailanai lai 'eva Keliso ena vin-
aula kaumi luva katanai lai aluva vaita, maivaka
dava lai avavai davata boutai 'eva oi emai kau
ma'adi idulumui dainai.

²⁰ Lau 'eva nua'u ebavunu, 'olana bavavasi
koanai, lau alalovaimui vitaitanai badavalimui 'o
asi'i, oi vaka oi olalovai'u vitaitanai oi bodavali'u
'o asi'i. Lau nua'u ebavunu dava katanai asi'i
kevamui'ai amadavalita 'ounai, viala mai mama,

badu mai idono, luva si'avata mai 'oukeinikeini, apa mai vinaula si'asi'a.

²¹ Lau 'eva nua'u ebavunu, 'olana bavasi 'udai koanai e'u Dilava betata'u bevamalalai'u vailamuiai, 'olana doutamo 'ana'inai koakoa 'obutai devavai si'asi'a 'ounai, eta kulakula mai eta malalai koakoatai sia delalo 'udai kataua daitai bakakani.

13

Paulo E'outa Abiveniai Bemimia.

¹ Vali'u kanania 'eva melala ivakoina lau bavasi kevamui. Puka Kabukabunai ilelena boina, "Va'eva ka 'eva makatai deikaia kauta lua 'o koi eta luvai eka vamomo'aia."

² Lau e'u da'a to'ato'a ivaluana kevamuiai koanai 'ana'inai oi ova'eva kaumui avaikabasimui. Beia vali'u dau'ai amimia laloanai kau kalina boumuiai avaikabasimui 'udai. Lau bavasi 'udai kele'emui koanai va'eva kaumui boumuiai mekau oi boabia.

³ Oi o'ula oi bovamomo'aia Keliso 'eva lau nutu'uai e'ao eluva venimui. Inoku oi oikabasi Keliso ena vinaula 'eva oi kevamuiai sia ebadebade, ia ena siavu kevamuiai 'eva ekula'ila.

⁴ Luva umauna Keliso 'eva badebade dainai au ido'o valaukuna akanai deaku bala, beia vali'u Dilava ena siavuai ia emauli emimia. Luva umauna Keliso ena mauili laloanai lai vaka lai abadebade, beia emai vikadi'a'a kevamuiai vikadi'a'ana laloanai Dilava ena siavuai Keliso ena mauili laloanai lai bamimia lai badulumui.

⁵ Sibomui emui mauili oikata kave'i, maivaka sibomui oikabasimui kave'i oi 'eva abiveni laloanai oi omimia 'o asi'i. Oi oikabasi Keliso Iesu 'eva emui mauili laloanai emimia. Asi'i koanai oi 'eva sia oi ovamomo'aimai dokadoka.

⁶ Lau aula oi boikabasi lai 'eva Keliso ena veauneke kaumai umaumai.

⁷ Lai Dilava kevanai lai ameamea oi sia va'eva ka oibovavaia dainai. Lai Keliso ena veauneke kaumai 'o sia veauneke kaumai beia kanaua 'eva nuamui sia bevabavunu, ia emai ula namana 'eva oi vinaula komolota oi bovavai.

⁸ Lai 'eva luva umauna ivasi'avanana vinaulana sia ka lai bavavaia, ia iduluna vinaulana mo lai bavavaia.

⁹ Lai abadebade beia oi okula'ila koanai laloma denanama. Inoku lai ameamea oi bokomolo vaika.

¹⁰ Kanaua 'ounai dau'ai amimia laloanai luva katania aleleta devavasi kele'emui, inoku bavavasi koanai Dilava siavu eveni'u siavuna akanai asi'i amaluva pasisi venimui. Siavu kanania 'eva emui abiveni bevanamala ia sia bevasi'avanala.

Luva To'ona.

¹¹ Luva to'onai, bo'akala'u e, vali'u 'eva boumuiai oi bolalonama. Oibovinaula kula'ila emui abiveniai oi bokomolo vaika. E'u noinoi luvata oi boabidae, ka ka nuamui beka'onamo maivaka nua'eluai oibomimia. Inoku lalo'au mai nua'elu Dilavana 'eva kevamuiai bemimia.

¹² Dilava ena vanama'inai ka ka oi bovanama'inamui.

¹³ Dilava ena kabukabu kauta boutai eta vanama'ina luvata desinita kevamuiai.

¹⁴ Lovia namana Iesu Keliso ena iulaveni koana mai Dilava ena lalo'au mai Idume Kabukabuna ena vaka'onamo 'eva akamuiai bemimia.

Luva'ana'i Namana Makamakana
The New Testament in the Nara language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Nara long Niugini

copyright © 2024 Global Bible Translators

Language: Nara (Lala)

Dialect: Nara

Translation by: GBT

Contributor: SIL Papua New Guinea and Namseul Presbyterian Church in South Korea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-08-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Sep 2024 from source files dated 29 Aug 2024

f0f11a93-ea2f-5af2-b48b-3653b522a3fb